

1 **Prinsipp- og handlingsprogram, LO Stat 2017-2020**

2 **Det norske samfunnet**

3 Den grunnleggende ideen med velferdsstaten er trygghet, likeverd og velferd for alle
4 i samfunnet, uavhengig av økonomisk evne, kjønn, kulturell bakgrunn, sosial status
5 og bosted. Ideologier med fascistisk og rasistisk innhold må bekjempes.

6 Ressursene skal fordeles rettferdig og alle skal sikres mot følgene av arbeidsløshet
7 og gis trygghet under sykdom og alderdom.

8 Offentlig sektor har et særlig ansvar for å gå i spissen for en grønn omstilling. En
9 satsing på å utvikle nye arbeidsplasser som tar i bruk ren energi vil være avgjørende
10 for å skape et lavutslippssamfunn. For å skape arbeidsplasser som erstatning for de
11 som blir borte i oljeindustrien, må det satses på ny og eksisterende kunnskap og
12 kompetanse, i sektorer som havvind, bølgekraft, fossilfrie ferjer, skip og utstyr til
13 fornybarindustrien. Offentlig sektor må stille strengere miljøkrav både som
14 byggherrer og innkjøpere, og følge opp disse.

15 Det finansielle grunnlaget for velferdsstaten er skatter og avgifter. Forvaltning og
16 fordeling av offentlige midler baseres på politiske beslutninger i Stortinget.

17 Arbeid for alle er et overordnet mål. Fast tilknytning til arbeidsmarkedet er nøkkelen
18 til å få del i velstandsutviklingen og sikrer den enkeltes frihet og selvstendighet. Full
19 sysselsetting er en forutsetning for en rettferdig fordeling, samtidig som mulighetene
20 for å finansiere velferdsstaten styrkes. LO Stat aksepterer ikke arbeidsledighet som
21 et virkemiddel i den økonomiske politikken.

22 Innvandrere og flyktninger er en utsatt gruppe på arbeidsmarkedet, med blant annet
23 lavere andel sysselsatte og høyere ledighet enn i samfunnet ellers. Både
24 arbeidsgivere, fagbevegelsen og hver enkelt av oss må ta ansvar for å involvere
25 mennesker med innvandrerbakgrunn i arbeidslivet og samfunnet. LO Stat skal
26 arbeide for at flyktninger og asylsøkere får rett til arbeid og helsetjenester inntil
27 fastsatt utreisedato, og at det i tråd med barnekonvensjonen legges større vekt på
28 asylbarnas beste enn på innvandringsregulerende hensyn.

29 En offentlig sektor med tjenester av høy kvalitet som er tilgjengelig for alle, er en
30 forutsetning for å skape et velferdssamfunn med likeverdige kår for alle. LO Stat vil
31 forsvare og videreutvikle kollektive, universelle ordninger vi i dag har etablert og
32 tilpasse dem nye utfordringer. Å gi markedet og kommersielle løsninger økt plass vil
33 gi økt ulikhet og lavere effektivitet. Hensikten med offentlige tjenester er ikke å
34 skape privat overskudd eller avkastning på innskutt kapital. Utskilling, privatisering,
35 konkurranseutsetting og kommersialisering av tilbud og tjenester gir mindre
36 muligheter til demokratisk styring og kontroll over tjenestene. LO Stat vil jobbe for
37 at det ikke skal være mulig å ta ut profitt på offentlige finansierte velferdstjenester.

38 Folketrygden skal fortsatt være en av bærebjelkene i velferdsstaten. Ytelsene må
39 opp på et nivå som gjør det mulig å leve et fullverdig liv også for dem som ikke har
40 tilleggspensjoner. Retten til ytelser fra folketrygden og tilgangen til
41 velferdsordningene må omfatte alle og baseres på fellesskapets finansiering.

42 Lik rett til utdanning er en sentral verdi i velferdsstaten. Denne retten må sikres
43 gjennom styrking av det offentlige utdanningssystemet, og gjennom bedring i den
44 offentlige studiefinansieringen.

45 Sosialhjelpen må være tilstrekkelig og forutsigbar for mottakerne. Innføring av en
46 felles minstenorm og økning av satsen er nødvendig. Normen bør baseres på SIFOs
47 satser. Inntektssikringen for dem som har varig behov må løses på annen måte enn
48 sosialhjelp.

49 Skatteunndragelser og annen økonomisk kriminalitet fører til en urettmessig og
50 uønsket fordeling av samfunnets ressurser som bidrar til å svekke fellesskapet.
51 Økonomisk kriminalitet er også grunnlaget for sosial dumping, arbeidslivskriminalitet
52 og annen alvorlig kriminalitet. Kampen mot skatteunndragelser og annen økonomisk
53 kriminalitet må styrkes med økt vekt på forpliktende samarbeid mellom offentlige
54 etater. Norske myndigheter må snarest ta initiativ til en internasjonal konvensjon for
55 å demme opp for den negative innvirkningen skatteparadisene har på nasjonal og
56 internasjonal rettsorden og økonomi.

57 Tannhelsetjenester må inkluderes i det offentlig finansierte helsetilbudet.

58 Vårt nasjonale regelverk gjennomgår endringer for å tilpasses EUs direktiver og
59 handelspolitikk. Dette kan få konsekvenser for en rekke tjenesteområder i offentlig
60 sektor. LO Stat krever en aktiv norsk europapolitikk. Norge må benytte mulighetene
61 for påvirkning fullt ut. Tidlig innsats i de politiske prosessene vil være påkrevet for å
62 få gjennomslag. Dialog med arbeidslivets parter i forbindelse med innføring av EU-
63 lovgivning i norsk rett er avgjørende. Regjeringen må bruke reservasjonsretten mot
64 EU-direktiver som innskrenker nasjonale virkemidler mot sosial dumping og
65 reduserer faglige rettigheter og velferdsordninger. Vi kan ikke godta at norsk
66 arbeidslivslovgivning og tariffpolitikk skal dikteres fra Brüssel eller at norske
67 tariffkonflikter skal avgjøres av EFTA- og EU-domstolen. For å påvirke denne
68 utviklingen og forhindre sosial dumping er det nødvendig med faglig samarbeid over
69 landegrensene. ILO-konvensjoner, norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning
70 må ha forrang foran EU/EØS-regler og EU/EØS-direktiver.

71 LO Stat krever at norske selskap som opererer i utlandet, må legge norske
72 standarder til grunn i forhold til arbeidstakernes rettigheter.

73 **Offentlig sektor**

74 LO Stat mener at det norske samfunnet trenger en sterk offentlig sektor. Viktige
75 samfunnsoppgaver skal løses i offentlig regi. Offentlige midler skal brukes på
76 innbyggerne og skal ikke bli til fortjeneste i private virksomheter. Offentlig sektor må
77 styres i tråd med de folkevalgte vedtak og på en slik måte at arbeidstakerne får
78 reell medbestemmelse over egen arbeidssituasjon. Forvaltningen skal gjennomføre
79 de politiske myndigheters beslutninger og samarbeidet mellom partene må utvikles
80 slik at dette kan bidra til brukervennlig tjenesteyting med et godt arbeidsmiljø, god
81 og ansvarlig ledelse, bedre resultatoppnåelse og et godt forhold til innbyggerne.
82 Faste ansettelser skal være hovedregelen i arbeidslivet.

83 Offentlig sektor skal være underlagt politisk styring med basis i faglighet og tillit.
84 Kunnskapen de ansatte besitter er offentlig sektors fremste ressurs og må tas bedre i
85 bruk. Brukernes behov og ansattes erfaringer må være utgangspunktet for
86 videreutvikling av tjenestene til innbyggerne og fornying av forvaltningen. Det må

87 satses på tillit til egne ansatte og bruk av deres faglige kunnskap som et alternativ til
88 markedsretting og detaljerte kontrollregimer. Offentlig sektor skal utføre felles
89 oppgaver og forvalte felles verdier i samfunnet, sikre offentlig innsyn, forutsigbarhet,
90 rettssikkerhet, likebehandling og kontroll.

91 Det er viktig at styringsmåtene for offentlig sektor ikke bidrar til å redusere de
92 folkevalgtes prioriteringsmulighet, og at de ikke svekker de ansattes rettigheter. Det
93 er også vesentlig at styringssystemene ikke bidrar til markedstenkning i offentlig
94 sektor og til konkurranseutsetting og privatisering av offentlige tjenester.

95 Velferdssamfunnet består av en velfungerende og sterk offentlig og privat sektor, og
96 er avhengig av et godt samspill mellom dem. Hvis den offentlige sektoren svekkes,
97 vil det ha stor negativ innvirkning på næringslivets muligheter og utvikling.

98 Internasjonalisering, økt konkurranse og den teknologiske utviklingen stiller store
99 krav til omstilling. Mye av denne utviklingen kan styres dersom det er politisk vilje til
100 det. LO Stat vil bidra positivt til nødvendig omstilling, men krever til gjengjeld at
101 arbeidsgiver sørger for at omstilling skjer med trygghet for arbeidstakerne. Med
102 fellesskolen som fundament blir forskning, utdanning og offentlig støttet kultur
103 viktige områder for nasjonal kompetanseheving. Viktige tjenester som helse, omsorg,
104 utdanning, sosial boligbygging, samferdsel, forsvar og justis er et samfunnsansvar,
105 og må sikres en demokratisk styring.

106 LO Stat vil arbeide for hensiktsmessige organisasjons- og tilknytningsformer for
107 statlige virksomheter slik at de både

- 108 ivaretar behovet for samfunnsmessig styring
- 109 sikrer høy kvalitet på tjenestene
- 110 sikrer arbeidstakernes lønns- og arbeidsvilkår.

111 I hel- og deleide offentlige bedrifter innenfor energi, infrastruktur og annen
112 virksomhet av viktig samfunnsmessig betydning, vil LO Stat arbeide for å
113 opprettholde eller øke den offentlige eierandelen.

114 En fortsatt sterk velferdsstat er avhengig av at markedskreftene tøyles og at
115 høyresidens ønsker om å markedsbasere mest mulig av det offentlige
116 tjenestetilbudet slås tilbake. En av de viktigste kreftene i denne kampen er
117 fagbevegelsen.

118 Fagbevegelsen må sikres innflytelse over utviklingen. Dette skjer gjennom aktiv
119 påvirkning av alle politiske partier. LO har et formalisert fagligpolitisk samarbeid med
120 Arbeiderpartiet. LO Stat vil også samarbeide med andre politiske partier som deler
121 våre grunnleggende holdninger i spørsmål om sysselsetting, fordelingspolitikk og
122 utvikling av velferdsstaten. I politisk samarbeid må fagbevegelsen være pådriver og
123 premissleverandør.

124 Medlemsforbundene er LO Stats viktigste støttespillere i arbeidet med å sikre
125 innflytelse og påvirkning på utviklingen av forvaltningen. Gjennom høringsuttalelser,
126 politisk påvirkning, fagligpolitisk arbeid og opplæring har de et stort ansvar for å
127 delta i prosessen.

128 Statlige arbeidsplasser må opprettholdes og utvikles over hele landet. LO Stat mener
129 flytting av etablerte arbeidsplasser og virksomheter må unngås. Om en virksomhet
130 flytter arbeidsoppgaver til andre steder i landet, skal de ansatte gis mulighet til å

131 arbeide med relevante arbeidsoppgaver på sitt nåværende arbeidssted.

132

133 **Tariffpolitikk**

134 LO Stat vil i de kommende tariffperioder føre en helhetlig tariffpolitikk med vesentlig
135 vekt på hensynet til sysselsettingen, rettferdig fordeling og gode arbeidsvilkår.

136 I staten er det viktig å bevare den felles hovedtariffavtalen.

137 For å sikre en fordelingsmessig effekt av tariffoppgjørene må hoveddelen av
138 lønnstilleggene tas ut som generelle tillegg.

139 Lønnsforskjellene mellom kvinner og menn har minsket gjennom flere tariffoppgjør,
140 men er fortsatt til stede. Kvinner får ofte dårligere uttelling lønnsmessig enn menn
141 for likt og likeverdig arbeid, derfor må likelønnskampen stå sentralt. I den forbindelse
142 er sentrale forhandlinger/føringer bedre egnet til å ivareta likelønnspektivet enn
143 lokale forhandlinger og individuell lønnsfastsetting. LO Stat vil arbeide for en
144 utjevning av lønnsforskjeller mellom manns- og kvinnerike yrker både gjennom
145 tariffrevisjonene og andre målrettede tiltak. Tariffpolitikken må brukes aktivt for
146 videreutvikling og innføring av sosiale reformer.

147 LO Stat vil gå inn for en arbeidstidsreform hvor det, innenfor kollektive avtaler, gis
148 anledning til alternative valg mellom kortere daglig/ukentlig arbeidstid eller lengre
149 ferie. Slik kan vi ivareta ulike gruppers behov.

150 LO Stat vil at deler av produktivitsutviklingen tas ut i form av
151 arbeidstidsforkortelser. Lavtlønte må løftes sammen med en gradvis nedtrapping av
152 arbeidstiden for alle. Vi må stille krav til myndighetene både i rollen som
153 arbeidsgiver, tilrettelegger og støttespiller i lokale forsøksordninger.

154 For å realisere retten til heltid må offentlig sektor ta tak i, og redusere omfanget av
155 små stillinger i egen tjenesteproduksjon. Det bør foretas en gjennomgang av
156 arbeidsmiljølovens bestemmelser med fokus på en rettighetsfesting av at ansettelser
157 skal skje i heltidsstilling, og at deltid er unntaket fra denne hovedregelen.

158 Normalarbeidsdagen mellom kl. 0700 og kl. 1700 må beholdes.

159 LO Stat vil at offentlig ansatte også i framtiden skal ha en helhetlig pensjonsordning
160 som sikrer en forutsigbar og god pensjon. Ordningen må være livsvarig og kjønns-
161 og aldersnøytral både i opptjenings- og utbetalingstiden. Ved innfasing av nye
162 opptjeningsregler til alderspensjon i folketrygden vil LO Stat arbeide for at
163 tilpasningen skjer slik at en også i framtiden vil kunne få en samlet pensjon på minst
164 66 % etter 30 års opptjeningstid. Det må etableres ordninger som sikrer reell
165 tidligpensjonering fra 62 år. LO Stat skal arbeide for å utvide pensjonsgrunnlaget i
166 Statens Pensjonskasse. Etablering av brede, kollektive tariffestede
167 pensjonsordninger i privat sektor er viktig for å få til gode samlende løsninger med
168 kjønnsnøytrale premier, opptjening fra første krone, livslang utbetaling og overføring
169 av pensjonsrettigheter på tvers av virksomheter.

170 Tilpasning av uføreordningen i Statens pensjonskasse til ny uføreordning i
171 folketrygden gjennomføres slik at uføretytelsene i offentlig sektor ikke svekkes i
172 forhold til nivået før 2015. Ytelsene må kompenseres fullt ut for skatteendringene
173 som fulgte av ny uføreordning i folketrygden.

174 Endringer i særaldersgrensene i staten skal ikke skje ut fra generelle krav om å heve
175 eller fjerne dem. Eventuelle endringer må baseres på endringer i stillingsinnhold og
176 ny viten om stillingenes spesielle belastninger. Nivået på pensjonene for
177 særaldersgrenser må sikres.

178

179 For å sikre pensjonsordningene skal LO Stat kreve at de tariffestes i Spekter-
180 sektoren.

181 Utviklingen av informasjonsteknologi og framveksten av nye samarbeids- og
182 ledelsesformer, har gjort det mulig å organisere en rekke oppgaver som fjernarbeid.
183 LO Stat mener at slike arbeidsformer skal være frivillige og reguleres ved kollektive
184 avtaler.

185 Samfunnet ønsker å stimulere til kompetanseoppbygging. Tariffpolitikken skal sikre
186 rettferdig lønn i forhold til både utdanning og realkompetanse.

187 LO Stat vil arbeide for ordninger som gir arbeidstaker trygghet for lønns- og
188 arbeidsvilkår. Solidaransvar må utvides og hovedentreprenører/oppdragsgivere må
189 gjøres ansvarlig for at underentreprenører i hele oppdragskjeden følger eksisterende
190 lov- og avtaleverk.

191 De tillitsvalgte må sikres bedre og lovfestet innsynsrett i lønns- og arbeidsforhold og
192 arbeidsavtaler hos underleverandører, også i forhold til anbuds- og
193 kontraktstildelingsfasen, for å avdekke forsøk på sosial dumping.

194 Tillitsvalgte må sikres bedre og lovfestet innsynsrett i lønns- og arbeidsforhold også
195 for innleid arbeidskraft og solidaransvar må gjøres gjeldende for bedrifter som leier
196 inn arbeidskraft.

197 Det må gjøres nødvendige endringer i lov og forskrifter om offentlige innkjøp, slik at
198 de ansattes lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår på nivå med gjeldende
199 landsomfattende tariffavtale for bransjen. I tillegg skal det i samarbeid med LO,
200 arbeides for bedre tjenestepensjonsrettigheter i privat sektor.

201 Etter- og videreutdanning er en viktig forutsetning for utvikling og fornyelse av
202 offentlig sektor. Personalpolitikken må derfor utformes slik at den stimulerer tilsatte
203 til å benytte rettigheter i forbindelse med etter- og videreutdanningsreformen (EVU).
204 For å oppnå dette, vil LO Stat kreve at en god finansieringsordning blir tilrettelagt.
205 Norge har lang tradisjon for et trepartssamarbeid for å løse utfordringer på
206 arbeidsmarkedet. Det er nødvendig at både staten og arbeidsgiverne, i samarbeid
207 med arbeidstakerne, bidrar for å få en helhetlig struktur på kompetanseutvikling. Et
208 slikt samarbeid krever likeverdige parter som forplikter seg til å ta ansvar og finne
209 løsninger for organisering og finansiering. Det er også viktig at arbeidsgiverne følger,
210 og ikke motarbeider, gjeldende bestemmelser om EVU i arbeidsmiljøloven,
211 hovedavtalene og overenskomster.

212 LO Stat vil arbeide for:

- 213 å ta ut hoveddelen av lønnstilleggene som generelle tillegg
- 214 å sikre lik lønn for likt og likeverdig arbeid og fjerne lønnsforskjeller som
- 215 skyldes kjønn, tradisjoner eller status

- 216 at heltid skal være en rettighet
- 217 å sikre alle arbeidstakere rett til studiepermisjon med lønn, til egen
- 218 kompetanseutvikling
- 219 å sikre at norsk lov og norske tariffavtaler skal gjelde for alle arbeidstakere
- 220 som utfører arbeid i Norge. Solidaransvar må gjøres gjeldende for bedrifter
- 221 som leier inn arbeidskraft.
- 222 å fjerne sosial dumping
- 223 å sikre fedre (medforelder) selvstendige rettigheter til opptjening av
- 224 foreldrepermisjon. Taket på 6 G som beregningsgrunnlag må heves.
- 225 at arbeidstakere med barn i skolepliktig alder kan avvikle minimum 3 uker
- 226 ferie sammen med familien i skoleferien.

227 **Medbestemmelse og bedriftsdemokrati**

228 LO Stat mener den norske arbeidslivsmodellen med partssamarbeid, demokrati og
229 medbestemmelse er av vesentlig betydning. Trepertssamarbeidet har vært sterkt
230 medvirkende til at Norge topper FNs levekårs- og levestandardsundersøkelser. Den
231 høye produktiviteten kan i stor grad tilskrives arbeidstakernes omstillingsvilje og
232 omstillingsevne. Dette er blant annet et resultat av en velferdsstat som gir trygghet
233 for arbeid og universelle offentlige velferdsordninger, og samtidig en sikkerhet for
234 gode offentlige ordninger ved arbeidsløshet. Dette er ikke minst takket være
235 fagbevegelsens innsats. Ansattes medvirkning og organisasjonenes medbestemmelse
236 er viktige grunnprinsipper i hovedavtalene. Hovedavtalene er et grunnleggende ledd i
237 demokratisering av arbeidslivet. Det er viktig at de ansatte gis mulighet til å delta
238 aktivt i slike prosesser og at de sikres reell medbestemmelse gjennom sine
239 tillitsvalgte. I spørsmål om oppgaver skal settes ut av virksomheten, outsourcing,
240 eller om det skal benyttes innleid arbeidskraft, er det spesielt viktig å sikre reell
241 medbestemmelse.

242 En forutsetning for vellykket omstilling er at arbeidstakerne sikres medbestemmelse
243 gjennom sine tillitsvalgte. Arbeidsgiveres angrep på lov- og avtaleverk må slås
244 tilbake. Det er viktig at hovedavtalene forbedres og brukes aktivt av partene i
245 arbeidslivet, og partene skal jevnlig evaluere om medbestemmelsen er ivaretatt.

246 Skolering og kunnskap er nøkkelord for å kunne øve innflytelse. Ved forhandlinger og
247 drøftinger vil det være avgjørende at våre tillitsvalgte innehar den nødvendige
248 kunnskap. Dette vil bidra til gjensidig respekt og forståelse mellom partene, som
249 igjen vil øke samarbeidet og gi våre medlemmer bedre arbeidsplasser.

250 Særlig i virksomhetenes styrende organer er det viktig at de ansattes representanter
251 innehar nødvendig kompetanse til å møte de nye utfordringene.

252 LO Stat ønsker å styrke fellesopplæringen om Hovedavtalene for å bedre kunnskapen
253 om avtalene og bedre samarbeidet og medbestemmelse for ledelsen og de
254 tillitsvalgte. En grundig regelmessig opplæring bør være obligatorisk i alle
255 virksomheter.

256 LO Stat vil arbeide for:

- 257 at hovedavtalene styrkes og videreutvikles
- 258 å styrke de tillitsvalgtes rettigheter og mulighet til å utøve sine verv

259 å styrke kompetansen til ansattevalgte styremedlemmer

260 **Helse, miljø og sikkerhet**

261 LO Stat ønsker å bidra til utviklingen av et mer inkluderende arbeidsliv, og vil støtte
262 opp om et systematisk arbeid for å gjøre arbeid til alle til en realitet. Trygghet,
263 trivsel, tilrettelegging, tilhørighet, utviklingsmuligheter og en aktiv seniorpolitikk er
264 sentrale byggeklosser i et slikt arbeid. IA-avtalen har hatt god effekt på sykefraværet
265 i de virksomhetene som har sluttet seg til avtalen. IA-avtalen må videreføres med
266 forsterket innsats for å inkludere flere yrkeshemmede i arbeidslivet, og få flere
267 seniorer til å stå lenger i jobb. Arbeidstakere med behov for tilpasning av
268 arbeidssituasjonen har fortsatt vanskeligheter med å komme inn i arbeidslivet, og
269 eldre arbeidstakere støtes fortsatt ut. Dette har store konsekvenser for den enkeltes
270 velferd.

271 LO Stat mener det er et nederlag for velferdsstaten at så mange mennesker som
272 ønsker å delta i arbeidslivet blir henvist til offentlige stønadsordninger. De som vil og
273 kan arbeide, skal få arbeid. Det er viktig at arbeidstakere beskyttes mot alle former
274 for utstøting av arbeidslivet. I omstillingsprosesser må det tas spesielt hensyn til den
275 enkelte arbeidstakers alder, evner og øvrige forutsetninger.

276 LO Stat vil arbeide for å styrke, videreutvikle og fornye de rettigheter og plikter som
277 over tid er nedfelt i lov- og avtaleverk. Målet er å sikre at vernet om arbeidstakers
278 helse, trygghet og velferd blir ivaretatt i et arbeidsliv i stadig raskere endring og hvor
279 kravene til den enkelte arbeidstaker øker. En svekkelse av dette vernet vil få
280 uheldige konsekvenser ikke bare for den enkelte arbeidstaker, men også for
281 samfunnet og tredjeperson. LO Stat mener at det må bli avsatt tilstrekkelige
282 ressurser slik at tilsynet med arbeidsmiljøet i virksomhetene kan bli så operativt at
283 det får en preventiv virkning, også i forhold til det psykososiale arbeidsmiljøet.

284 Arbeidet med helse, miljø og sikkerhet – HMS – på arbeidsplassene må gis høyere
285 prioritet.

286 Arbeidstakere har krav på et arbeidsmiljø uten vold eller trusler om bruk av vold fra
287 bruker, innsatte/domfelte eller andre. LO Stat mener bemanningen må være riktig
288 dimensjonert og slik sammensatt at ingen føler utrygghet i arbeidssituasjonen.
289 Et sentralt grep i pensjonsreformen er å stimulere til økt yrkesaktivitet. Eldre
290 arbeidstakere må motiveres, og deres arbeidsinnsats må verdsettes slik at den reelle
291 pensjoneringsalderen øker. Samtidig må muligheten til å gå av med pensjon sikres
292 for dem som ønsker det. Det må også bli enklere å kombinere arbeid og trygd. Alle
293 angrep på sykelønnsordningen skal slås tilbake. LO Stat vil arbeide for å redusere
294 sykefraværet og antall uførepensjonister, gjennom å arbeide for et arbeidsliv som
295 hindrer utstøting og som tar i bruk arbeidstakere med behov for tilpasning av
296 arbeidssituasjonen.
297

298 LO Stat vil arbeide for:

- 299 at bedriftshelsetjenesten styrkes og bygges videre ut til å gjelde alle
- 300 arbeidstakere
- 301 at verneombudenes posisjon styrkes, også slik at de får ansvar og oppgaver i
- 302 forhold til virksomhetens ytre miljø

- 303 at enda flere virksomheter slutter seg til IA-avtalen
- 304 endring av systemene og påvirkning av beslutningstakerne som bidrar til
- 305 utstøting
- 306 å forsvare sikkerhetsnettene til de utstøtte arbeidstakerne
- 307 å styrke Arbeidstilsynets rolle slik at deres mulighet til direkte kontroll av
- 308 arbeidsmiljøet på arbeidsplassene blir så god og hyppig at det motvirker
- 309 arbeidsmiljøkriminalitet
- 310 at tillitsvalgte skal medvirke i etatens eller virksomhetens risikovurderinger
- 311 at grunnbemanningen er tilstrekkelig dimensjonert i forhold til oppgavene som
- 312 skal utføres.

313 **Personalpolitikk**

- 314 Arbeidstakerne er virksomhetens viktigste ressurs. Et motivert personale med
315 oppdatert kompetanse, gode lønns- og arbeidsvilkår og som føler trygghet i
316 omstillingsprosesser, er en forutsetning for at virksomhetene skal lykkes. LO Stat vil
317 ikke akseptere bruk av oppsigelser som virkemiddel, verken i forbindelse med
318 omstilling eller effektivisering.
- 319 Personalpolitikken må videreutvikles og tilrettelegges slik at alle sikres
320 kompetanseutvikling for å utføre jobben eller for å møte nødvendige omstillingskrav i
321 forbindelse med organisasjonsendringer.
- 322 Det er LO Stats mål å oppnå reell likestilling mellom kvinner og menn i arbeidslivet.
323 Dette må gjenspeiles i tiltakene og personalpolitikken.
- 324 Arbeidslivet må organiseres på en slik måte at det ivaretar arbeidstakernes behov i
325 ulike livsfaser.
- 326 Arbeidsgiverne må ivareta sitt ansvar for å tilrettelegge for tilsetting av innvandrere
327 og sørge for at de får samme utviklingsmuligheter på arbeidsplassen. Staten som
328 arbeidsgiver må ha et særlig ansvar i denne sammenheng.
- 329 Fast ansatte i heltidsstilling skal ikke erstattes med økt bruk av deltid og overtid. Når
330 virksomheter i staten og Spekter benytter seg av innleid arbeidskraft, krever LO Stat
331 at det bare benyttes virksomheter som har tariffavtale.
- 332 LO Stat ønsker en styrking av arbeidet med utdanning og opplæring i offentlig
333 sektor. Det må bli bedre opplæring av både ledere og ansatte i offentlig sektors
334 virkemåte og hvilke særskilte regler og lover som gjelder. Lederutdanningen er ofte
335 tilpasset privat sektor, og må i større grad tilpasses offentlig sektor. Når offentlige
336 virksomheter kjøper lederopplæring til sine medarbeidere bør det stilles krav om at
337 undervisningen og pensum er tilpasset de regler og styringsmåter som kjennetegner
338 offentlig sektor.
- 339 Vern om yringsfrihet og rett til varsling er viktig, for å motvirke bl.a. misbruk av makt og
340 myndighet, korrupsjon og destruktiv ledelse . Dette er med å sikre at ansattes
341 kompetanse bidrar til å utvikle og forbedre offentlig sektor. Bruk av formelle og
342 uformelle virkemidler for å fremme lojalitet til arbeidsgiver på bekostning av retten til
343 å ytre seg må motvirkes. LO Stat vil arbeide for:
- 344 å sikre at intensjonene i etter- og videreutdanningsreformen nedfelles i
 - 345 personalpolitikken

- 346 at bruken av overtid, engasjementer, midlertidige stillinger, ekstraarbeid og
347 eksterne konsulenter reduseres til det strengt nødvendige
- 348 å oppnå lik kjønnsfordeling i lederstillinger
- 349 lærlinger og lærekandidater gis kvalitetssikret oppfølging, og at
350 lærebedriftenes instruktører tilbys kompetanseheving.
- 351 å skaffe lærlingeplasser i alle virksomheter innenfor organisasjonsområdet

352 **Informasjon**

353 LO Stat skal ha en egen informasjonsstrategi med definerte mål. Strategien skal ha
354 to hovedretninger, en ekstern og en intern. Den eksterne skal være rettet mot
355 media, andre hovedorganisasjoner og samfunnet generelt, mens den interne skal
356 være rettet mot medlemsforbund, medlemmer og ansatte/tillitsvalgte i LO Stat.

357 **Studievirksomheten**

358 Samfunnet og arbeidslivet er i stadig endring, og LO Stat skal ha en kontinuerlig
359 prosess på oppdatering og utvikling av opplæringstilbud i samarbeid med forbundene
360 og LO Kompetanse. Opplæringen skal gjøre tillitsvalgte, på alle nivåer i
361 organisasjonene, i stand til å forvalte sine oppgaver.

362 LO Stat skal bidra til et helhetlig opplæringstilbud for tillitsvalgte og medlemmer i
363 forbundene tilsluttet LO Stat.

364 Studievirksomheten i LO Stat skal støtte opp under organisasjonens målsetting og
365 forbundenes behov.

Formatert: Norsk (bokmål)